

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 27/2021 rd)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 27/2021 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 27/2021 rd) (RP 37/2021 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Maija Lönnqvist, arbets- och näringsministeriet
- industriråd Mikko Huuskonen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Artturi Björk, finansministeriet
- budgetråd Taina Eckstein, finansministeriet
- generaldirektör Timo Laitinen, Statskontoret
- servicechef Tuomo Yliluoma, Statskontoret
- utvecklingschef Tuuli Karjalainen, Statskontoret
- verkställande direktör Jouni Lounasmaa, Startup-stiftelse sr
- verkställande direktör Timo Lappi, Turism- och Restaurangförbundet rf
- ordförande Juha Rahko, Messu- ja tapahtumajärjestäjät ry
- ekonomisk expert Petri Malinen, Företagarna i Finland rf
- direktör Kati Kuusisto, Tapahtumateollisuus ry
- direktör Matti Mannonen, Teknologiindustrin rf
- professor Roope Uusitalo
- forskardoktor, docent Tuomas Aivelo, Helsingfors universitet
- forskarprofessor Mika Maliranta, Konkurrens- och konsumentverket
- ekonomisk expert Olli Toivanen, Servicefacket PAM rf

Betänkande EkUB 6/2021 rd

- ekonomisk expert Petri Malinen, Företagarna i Finland rf
- jurist, vicehäradshövding Eva Elston-Hämäläinen, Suomen Kauppakeskusyhdistys ry
- verkställande direktör Jaana Korhola, Compass Group Finland Ab
- verkställande direktör Aku Vikström, NoHo Partners Oyj
- överläkare Taneli Puumalainen, Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Fashion Finland
- Muoti- ja urheilukauppa ry
- Finlands näringsliv rf
- Finsk Handel rf
- Koneyrittäjät ry
- Kultur- och konstområdets centralorganisation KULTA rf
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Music Finland ry
- Löntagarnas forskningsinstitut
- SOSTE Finlands social och hälsa rf
- Resebranschens förbund i Finland rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf.

PROPOSITIONERNA

RP 27/2021 rd

Regeringen föreslår ändringar i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag.

Temporärt kostnadsstöd ska under de förutsättningar som föreskrivs i lagen fortsatt kunna beviljas företag som är verksamma i Finland. Syftet är att underlätta allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av covid-19-pandemin. Statskontoret ska fortfarande vara beviljande myndighet. Syftet med lagen är att stödja kontinuiteten i företagets verksamhet i den svåra situation som uppstått till följd av covid-19-pandemin och att minska konkurserna. Följaktligen ges företagen mer tid att anpassa sin verksamhet och sina kostnader i och med att krisen till följd av covid-19-pandemin har dragit ut på tiden och smittspridningen åter har tagit fart.

I den föreslagna lagen preciseras bestämmelserna om kriterierna för beviljande och inriktning av kostnadsstödet, godtagbara kostnader, stödperioden och jämförelseperiod för omsättningen. Särskilt riktandet av stödet till små företag och ensamföretagare ska förbättras. Enligt den föreslagna lagen ska perioden för ansökan om kostnadsstöd inledas i april efter lagens ikraftträdande och upphöra den 23 juni 2021.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 12 april 2021. Samtidigt förlängs lagens giltighetstid till och med den 31 december 2021.

Betänkande EkUB 6/2021 rd

RP 37/2021 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 27/2021 rd) kompletteras med bestämmelser om skälig ersättning till företag för förluster till följd av begränsningar som gäller stängning av lokaler i samband med covid-19-pandemin. Riksdagen har slagit fast att det i situationer där lokaler stängs ska betalas skälig ersättning till näringsidkarna.

De föreslagna bestämmelserna gäller små företag och mikroföretag med högst 49 anställda.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och utgångspunkter

Den föreslagna regleringen utgör en fortsättning på tidigare stödåtgärder som syftat till att underlätta företagets situation till följd av covid-19-pandemin från och med våren 2020. Ett av de viktigaste stödinstrumenten är kostnadsstödet för företag. De föreslagna bestämmelserna är avsedda att möjliggöra den tredje ansökningsomgången. I takt med att pandemin fortsätter och de ekonomiska svårigheter som den orsakar drar ut på tiden, anses det fortfarande finnas ett behov av ett allmänt och temporärt stöd som ska ersätta kostnader som företagen har svårt att anpassa.

Proposition RP 37/2021 rd anknyter till förslaget. Den propositionen har av tidsskäl lämnats separat som komplement till proposition RP 27/2021 rd. Den ursprungliga propositionen kompletteras med bestämmelser om skälig ersättning till företag för förluster till följd av att lokaler stängts på grund av pandemin.

Ekonomiutskottet anser att de föreslagna bestämmelserna i princip är motiverade. Utskottet tillstyrker de kombinerade lagförslagen med de ändringar som framgår av detaljmotiveringen nedan och med följande anmärkningar.

Hur omvärlden utvecklas

Företagens verksamhetsbetingelser har försämrats kraftigt och långvarigt på grund av den rådande pandemin. Detta har påverkats av restriktioner och rekommendationer såväl som förändringar i konsumtionsbeteendet. Inom flera branscher har företagets omsättning rasat. Samtidigt måste företagen trots den minskade försäljningen fullgöra sina fortlöpande skyldigheter, såsom lokalhyror och personalkostnader. Systemet med kostnadsstöd ska underlätta framför allt detta problem.

Den rådande pandemin med anknytande restriktioner har också med tanke på planeringen av företagsverksamheten varit en ny och svårförutsebar kris. I en sådan situation finns det risk för att det materiella och intellektuella kapitalet förstörs till exempel i och med konkurser, arbetslöshet och avbrott i underleverantörskedjorna. Denna skada på produktionskapaciteten kan i värsta fall innebära en långvarig försämring av marknadens funktion och konsumenternas välbefinnande.

Betänkande EkUB 6/2021 rd

Även om epidemiläget fortfarande är svårt, har omvärlden med tanke på bedömningen av både företagen och stödsystemen för dem delvis förändrats sedan våren i fjol. Företagen har åtminstone i viss mån haft möjlighet att rikta och anpassa sin verksamhet så att den motsvarar det förändrade marknadsläget och konsumtionsefterfrågan. Också utsikterna för krisens väntade varaktighet och konsekvenser är noggrannare än tidigare. Samtidigt gör erfarenheterna från stödsystemen det möjligt att bättre än i fjol säkerställa att stödsystemen fokuseras och fungerar rätt. Situationen för många företag är dock ännu svårare än tidigare eftersom epidemin dragit ut på tiden. Ur företagets synvinkel är det fortfarande svårt att få en lägesbild både på grund av epidemin och på grund av att de restriktioner och den nedstängning som behövs är svåra att förutse.

Analys av de föreslagna stödsystemen

I proposition RP 27/2021 rd och den kompletterande propositionen RP 37/2021 rd är det fråga om ersättningar av två olika slag. Förslagen till ändringar i det temporära system med kostnadsstöd för företag som har ett allmänt tillämpningsområde ingår i proposition RP 27/2020 rd. Förslagen till ändringar gällande de särskilda ersättningarna för stängning av lokaler ingår i den kompletterande propositionen RP 37/2021 rd. Ekonomiutskottet har bedömt både systemet med kostnadsstöd och legitimiteten, inriktningen och konsekvenserna av stödsystemen i anslutning till stängningen av förplägnadsrörelser i sina tidigare betänkanden i ärendet (EkUB 11/2020 rd — RP 67/2020 rd, EkUB 14/2020 rd — RP 91/2020 rd, EkUB 33/2020 rd — RP 205/2020 rd, EkUB 36/2020 rd — RP 238/2020 rd och EkUB 4/2021 rd — RP 22/2021 rd). Utskottet har också behandlat frågor gällande stödsystemen, i synnerhet med anknytning till restriktioner, i sina utlåtanden om lagen om smittsamma sjukdomar (EkUU 30/2020 rd — RP 245/2020 rd och EkUU 2/2021 — RP 6/2021 rd). Dessa bedömningar utgör bakgrund till granskningen av de nu aktuella förslagen.

Systemet med kostnadsstöd (RP 27/2021 rd). Det temporära kostnadsstödet är ett retroaktivt stödsystem. Den nu föreslagna regleringen gäller perioden den 1 november 2020–28 februari 2021. Perioden för ansökan om kostnadsstöd ska inledas i april efter lagens ikraftträdande och upphöra den 23 juni 2021. Stödet ska i princip vara likadant som i de två tidigare ansökningsomgångarna, men ambitionen har varit att det nu ska fungera och fokuseras bättre utifrån erfarenheterna hittills. Stödet är avsett för företag som under stödperioden har lönekostnader eller andra kostnader som är svåra att anpassa. I den föreslagna lagen preciseras bestämmelserna om kriterier för kostnadsstödet, godtagbara kostnader, stödperiod och jämförelseperiod för omsättningen.

I sina tidigare bedömningar av stödsystem har utskottet betonat behovet av stödsystem i exceptionella situationer, men också lyft fram behovet av att förhålla sig restriktivt till stödordningar som fastställts på förhand, eftersom de också på ett oönskat sätt kan styra företagets val och verksamhet. Som retroaktivt stödsystem är kostnadsstödet ur denna synvinkel ett mer problemfritt sätt att stödja företagets verksamhet än de system där stödet beviljas på förhand. Men även detta – framför allt eftersom det redan handlar om tredje stödomgången – kan ge upphov till förväntningar om att systemet kommer att fortsätta med nya stödmånader, med negativa incitament som följd. När utsikterna nu gäller tiden efter krisen är det motiverat att flytta tyngdpunkten från stöd utan motprestation till stöd som kräver motprestationer.

Också i motiveringen till förslaget identifieras de allmänna effekterna av företagsstöd som snedvrider konkurrensen och marknadens funktion. Framför allt stöd av den typ som ingår i systemet

Betänkande EkUB 6/2021 rd

med kostnadsstöd har en cementerande karaktär: de kan generellt upprätthålla den befintliga näringsstrukturen och rikta sig till företag vars omsättning har minskat antingen på grund av epidemin eller oberoende av den. Stöden kan således också bromsa upp förnyelsen av näringsstrukturen och upprätthålla sådan näringsverksamhet som inte är livsduglig efter pandemin. Däremot blir det lätt så att nya och unga företag som är centrala med tanke på den ekonomiska förnyelsen inte får något stöd alls. Detta gäller både uppstartssektorn och den nedan relaterade svåra situationen inom vissa branscher, exempelvis evenemangsindustrin. Syftet med de ändringar som nu föreslås är dock att underlätta villkoren för nya företag så att företag som är verksamma inom de sektorer som anges i den berörda förordningen och som bildats den 1 januari 2020 eller senare kan beviljas stöd på grundval av förändringar i den genomsnittliga omsättningen inom branschen. Syftet med detta är att bemöta situationer där företagen inte har kunnat visa att det skett en förändring i omsättningen mellan pandemitiden och normala tider och således inte har omfattats av tidigare stödomgångar.

Med tanke på en fungerande konkurrens är det positivt att stödsystemet i synnerhet påverkar de små och medelstora företagen och stödet till sysselsättningen. Erfarenheterna av stödsystemets tekniska funktion, effektivitet och snabbhet är också positiva. Det föreslagna stödets övre gräns - 1 000 000 euro per företag och stödperiod - syftar till att minska stödkostnaderna och styra stödet till företag som inte har möjlighet att finansiera sin verksamhet via finans- eller investeringsmarknaden. Även om krisen har gällt alla typer av företag är situationen särskilt svår för småföretag och ensamföretagare. Det har bedömts att krisen också kan bidra till en koncentration av marknaden och därigenom försvaga konkurrensmekanismernas funktion. Också EU:s regler om statligt stöd inverkar på stödvillkoren, beloppet och fokuseringen.

Sakkunniga har kritiserat den gräns på 30 procent för minskad omsättning som utgör ett stödvillkor. Gränsen har ansetts vara för hög, och den föreslås bli sänkt exempelvis till 20 procent. Grundtanken med kostnadsstödet har dock varit att rikta stödet till de företag vars omsättning har sjunkit mest på grund av pandemin. Ändringen av minskningsprocenten skulle ha en betydande kostnadseffekt, och dessutom har samma minskningsprocent använts i fråga om kostnadsstödet under tidigare perioder och i fråga om stödet till ensamföretagare. Till denna del ligger bestämmelserna också i linje med den minskningsprocent som används i EU:s ram för statligt stöd, om än i ett annat stödprogram. Utskottet anser att det nu är motiverat att ha kvar samma minskningsprocent som tidigare.

Utskottet lyfter också fram föreningar och stiftelser som i lagen om kostnadsstöd betraktas som företag i enlighet med EU:s regler om statligt stöd till den del de bedriver ekonomisk verksamhet. Företag av den här typen, som bedriver både ekonomisk verksamhet och annan verksamhet, bör kunna anmäla bara den andel av lönerna som gäller den ekonomiska verksamheten, eftersom stödet endast kan beviljas till denna del. Enligt uppgift har detta varit praxis redan tidigare, och det kan preciseras i anvisningarna för ansökan om stöd.

Utskottet anser det motiverat att utgångspunkten är att stödet ska användas för att ersätta kostnader som företagen har svårt att anpassa och då på så sätt att stödet riktas till de branscher och företag som drabbats hårdast av pandemin. Ambitionen har dessutom varit att svara mot behovet att ändra regleringen utifrån erfarenheterna från den första och andra ansökningsomgången så att den

Betänkande EkUB 6/2021 rd

bättre motsvarar behoven i synnerhet hos småföretag och ensamföretagare. Med tanke på genomförandet av stödet är det viktigt att stödet är lätt att använda och att beslutsprocessen går snabbt.

Den grundläggande idén i stödsystemet fungerar i och med att stödet för det första ska betalas till de branscher på listan vars omsättning på grund av pandemin är minst 10 procent mindre än under jämförelseperioden. Utskottet betonar dessutom att stödet lätt ska kunna sökas även av företag som inte hör till dessa branscher, men vars omsättning har sjunkit av synnerligen vägande pandemirelaterade skäl. Enligt uppgift har ansökningsprocessen varit belastande för dessa företag och kunnat leda till att företagen särbehandlas beroende på sökandens förmåga att motivera orsakerna till nedgången i omsättningen. Utskottet ser det som påkallat att förtydliga och förenkla ansökningsförfarandet. Nu under den tredje stödperioden är det välkommet med ett system som är lättare att använda och där företagarna i princip direkt kan välja en orsak som motsvarar deras situation i förteckningen i ansökan utan någon särskild, mer omfattande motivering. Utskottet lyfter dessutom fram behovet av vägledning och rådgivning i ansökningsprocessen.

Med tanke på likabehandlingen av företag framhåller utskottet att stöd också bör kunna beviljas företag av olika former och storlek. Det kostnadsstöd som nu föreslås beaktar bättre än tidigare också ensamföretagarnas situation, eftersom minimibeloppet 2 000 euro ska betalas också i situationer där det beräknade stödbeloppet enligt 5 § 2 mom. är mindre än 2 000 euro. Under tidigare ansökningsomgångar har det visat sig att den främsta orsaken till avslag har varit att stödet skulle understiga den nedre gränsen på 2 000 euro. Största delen av ensamföretagarna har inte fått stöd för sin verksamhet efter det stöd som betalades till ensamföretagare våren 2020. Att stödet till ensamföretagare integreras i systemet med kostnadsstöd möjliggör å andra sidan också stöd som överstiger 2 000 euro, till skillnad från det tidigare stödet som betalades till fast belopp. Att löne-kostnaderna för enskilda näringsidkare och ansvariga bolagsmän i personbolag nu ska beaktas bidrar till att stödet bättre riktas till småföretag och ensamföretagare.

Stängningsersättningen (RP 37/2021 rd). Den ersättning för stängning av lokaler som föreslås i den kompletterande propositionen är annorlunda i fråga om grunder och tidsdimension: den gäller den tidsperiod under vilken lokalerna ska hållas stängda med stöd av lag eller ett myndighetsförordnande som meddelats med stöd av lag. I praktiken hänför sig behovet av en särskild stängningsersättning för närvarande i synnerhet till den gällande lagstiftningen om tillfällig stängning av förplägnadsrörelser och till utrymmen som stängs med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar.

I bakgrunden finns också grundlagsutskottets och ekonomiutskottets ställningstaganden i samband med lagstiftningen om begränsningsåtgärder (se t.ex. GrUU 44/2020 rd — RP 245/2020 rd). I ett uttalande i sitt svar RSv 3/2021 rd om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar förutsatte riksdagen att ekonomiska förluster till följd av stängning av kundlokaler ersätts näringsidkarna genom allmänt kostnadsstöd eller som en särskild ersättning, om man har varit tvungen att förlänga en stängning som pågått i 14 dygn. Den reglering som nu föreslås gäller dessutom endast små mikroföretag med högst 49 anställda. Bakgrunden till denna avgränsning är EU:s regler om statligt stöd; beredningen av stöd för större företag pågår men väntar på godkännande från kommissionen.

Betänkande EkUB 6/2021 rd

Utfrågade sakkunniga har till viss del varit av olika åsikt om hur det föreslagna stödet räcker till och hur pass heltäckande det är plus i vilken mån bestämmelserna blir tillämpliga. Stängningsersättningen är en kalkylerad ersättning som betalas i fråga om den affärsverksamhet som är föremål för stängning. Som grund för beräkningen används de lönekostnader och andra kostnader för jämförelseperioden, februari 2021, som definieras i det föreslagna 5 a § 2 mom.

Det har setts som problematiskt att stängningsersättningen avgränsas till stängningsperioder på minst 15 dygn. Här noterar utskottet att de föreslagna bestämmelserna i och för sig ligger i linje med lagen om smittsamma sjukdomar och motsvarar det som riksdagen förutsatt i sitt svar RSV 3/2021 rd. Det är dock påkallat att slopa gränsen på 15 dygn, så att ersättningar också kan betalas för eventuella kortare stängningsperioder. Detta främjar likabehandlingen av företag och kan effektivisera sysselsättningsnyttan av den ersättning för lönekostnader som ingår i stödet. Om stödvillkoret uppfylls också vid kortare stängningsperioder kan det underlätta planeringen av företagsverksamheten, arbetstagarnas sysselsättning och fortsatt verksamhet så långt det går trots restriktionerna. Den samhällsekonomiska kostnaden för nedstängningen beaktas då beslutet om nedstängning fattas.

Den föreslagna stängningsersättningen gäller den del av affärsverksamheten som är föremål för stängningen. Utskottet ser avgränsningen som motiverad för att hindra överkompensation men påpekar att det enligt utredning kan vara problematiskt att särskilja den verksamhet som är föremål för stängning från den övriga affärsverksamheten. Exempelvis kan försäljning av mat för avhämtning vara problematiskt. Vidare påpekar utskottet att utbetalningen av ersättningen bygger på en anmälan från företaget och att anmälan i vissa fall troligtvis måste göras utifrån en uppskattning. Då är det fråga om företagets motiverade bedömning av det inbördes förhållandet mellan verksamheterna. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att en ökad försäljning av mat för avhämtning under stängningsperioden inte minskar ersättningsbeloppet.

Fördelningen av stödet mellan olika branscher och företag

En del sakkunniga har kommit med kritik mot omfattningen av stödinstrumenten hittills och de nu föreslagna och mot hur de fördelas mellan olika branscher och företagsformer. Att det allmänna kostnadsstödet är retroaktivt och håller kvar befintlig företagsverksamhet väcker som sagt frågor med tanke på förnyelsen av de ekonomiska strukturerna. Pandemin försvårar verksamheten för tillväxtföretag av uppstartstyp som ännu inte har haft någon jämförbar omsättning åren 2019 och 2020. Avsikten är att underlätta detta genom de ovan relaterade ändringarna.

När det gäller den föreslagna stängningsersättningen påpekar utskottet att stödet riktas rätt snävt och formellt endast till sådana företag vars lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) ska hållas stängda. Detta kan anses problematiskt med tanke på likabehandlingen av företag, eftersom affärsverksamheten på grund av de gällande stängnings- och begränsningsåtgärderna är förhindrad också inom många andra branscher på ett sätt vars faktiska konsekvenser kan jämföras med stängning av lokaler eller begränsningar i restaurangverksamheten. Också grundlagsutskottet har i ett utlåtande om lagen om smittsamma sjukdomar (GrUU 9/2021 — RP 32/2021 rd) fäst uppmärksamhet vid behovet av branschneutral kompensation. Även inom branscherna kan vissa begränsningar som hänför sig till verksamhetens natur eller storlek leda till att

Betänkande EkUB 6/2021 rd

aktörer utesluts från ersättningssystemen. Här påpekar utskottet att också personal- och studentrestaurangernas verksamhet försvårats. Ekonomiutskottet upprepar sin kommentar i det tidigare betänkandet (EkUB 4/2021 rd) att de personal- och studentrestauranger som delvis är öppna för en större kundkrets och vars verksamhetsförutsättningar i praktiken har kollapsat till följd av begränsningsåtgärderna bör ha rätt till kompensation. Utskottet lade också fram ett förslag till uttalande om likabehandling av olika aktörer inom förplägnadsbranschen. Uttalandet har godkänts av riksdagen.

Utskottet pekar särskilt på den svåra situationen inom evenemangsindustrin, kulturbranscherna och frilansverksamheten. Eftersom både epidemiläget och restriktionerna är svåra att förutsäga har affärsverksamheten i branscherna stoppats för lång tid. Till många delar är företagsverksamheten hindrad helt och hållet. Systemet med kostnadsstöd bygger på tanken att de kostnader som företagen har svårt att anpassa ska ersättas. Stöd av denna typ når bara delvis ut till branscher som evenemangsindustrin. Ekonomiutskottet pekar på sektorernas betydande tillväxtpotential och sysselsättningseffekt och anser det vara viktigt att snarast bereda ett separat stödssystem som beaktar särdragen inom branschen, till exempel i form av en evenemangsgaranti. Stödssystemet ska också beakta skäliga ersättningar till både frilansare som utför konstnärligt arbete och andra frilansare inom evenemangsbranschen. Via undervisnings- och kulturministeriet har en del av de frilansare som utför konstnärligt arbete fått stöd. Samtidigt fäster utskottet dock också uppmärksamhet vid eventuella överlappningar mellan olika stödssystem till följd av att eventbranschen är svår att definiera.

Ekonomiutskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att konsekvenserna av både kostnadsstödet och den nu föreslagna stängningsersättningen främst berör små och medelstora företag. På kostnadsstödet inverkar den föreslagna övre gränsen på 1 000 000 euro och det av Europeiska kommissionen godkända tillfälliga ramstödsprogrammets maximala stödbelopp på 1 800 000 euro per företag inom samma stödprogram. Tillämpningsområdet för stängningsersättningen är för sin del på grund av reglerna om statligt stöd avgränsat till mikroföretag som sysselsätter högst 49 personer. I fråga om båda stödformerna kommer stödet till större företag att granskas som en separat fråga, inte i samband med de nu aktuella propositionerna.

Fortsatta åtgärder

Enligt utredning är det sannolikt att de gällande begränsningarna i företagsverksamheten inte kan lindras betydligt på kort sikt, i mars–april, utan risk för ny spridning av epidemin. Situationen kan anses vara svårare än i fjol våras, särskilt på grund av en variant av viruset som sprids snabbare än tidigare, och restriktioner kommer troligtvis att behövas också framöver.

Under behandlingen av förslaget framgick det att stängningen till den 28 mars inte kan anses räcka till för att minska antalet smittfall till exempel i fråga om regleringen av förplägnadsrörelser. Regeringen har därför lämnat en proposition om en ny stängningsperiod (RP 38/2021 rd), som ekonomiutskottet prövar separat. Ekonomiutskottet anser dock att behovet av att ersätta de anknytande ekonomiska förlusterna bör bedömas utifrån samma utgångspunkter som i fråga om den aktuella stängningsperioden. Den nu föreslagna regleringen gör det möjligt att betala ut stöd också i fråga om kommande stängningsperioder. Hit hör också frågan om samordning av olika

Betänkande EkUB 6/2021 rd

stödsystem och på vilket sätt till exempel stängningsersättningen ska beaktas i systemet för kostnadsstöd.

Det är fortfarande öppet hur omfattande begränsningar av företagsverksamheten med tillhörande stöd- och ersättningssystem som kommer att behövas de närmaste månaderna. De bedömningar av systemens funktion, inriktning och effekter som ekonomiutskottet presenterat ovan och tidigare i samband med bedömningen av stödsystemen gäller också eventuella framtida stödåtgärder som delvis redan är under beredning. Ekonomiutskottet betonar dels att det behövs en samlad bedömning av stödsystemen, dels att konkurrensneutralitet, stödets räckvidd och likabehandling av företagen måste garanteras i de framtida stödsystemen.

DETALJMOTIVERING

5 a §. Ersättning för stängning av lokaler. Utskottet föreslår att den gräns på 15 dygn som nämns i 1 mom. och som är ett ersättningsvillkor slopas för att också eventuella kortare stängningsperioder ska omfattas av ersättningen. Syftet med ändringen är att säkerställa likabehandlingen av företag, effektivisera sysselsättningsnyttan av ersättningen för lönekostnader och underlätta planeringen av företagsverksamheten. Dessutom föreslår utskottet att den andra meningen i 4 mom. stryks, eftersom den inte längre behövs efter det att den ovannämnda gränsen slopats. Dessutom stryks i 5 mom. hänvisningen till 7 § 2 mom. 1 punkten, eftersom sökanden ska uppge de kostnader som avses i 5 a § i ansökan om stängningsersättning.

7§. Ansökan om kostnadsstöd. Eftersom företaget i sin ansökan ska uppge övriga kostnader också i fråga om stängningsersättningen, är det motiverat att komplettera paragrafen med en hänvisning till de kostnader som avses i 5 a § och stryka hänvisningen till stödperioden.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslagen i proposition RP 27/2021 rd och RP 37/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020) 2—5 §, 6 § 1 mom., 7 och 14 §, av dem 2—5, 7 och 14 § sådana de lyder i lag 963/2020, samt
fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd

Statskontoret kan inom ramen för statsbudgeten på ansökan bevilja företag kostnadsstöd för företagets kostnader som uppstått mellan den 1 november 2020 och den 28 februari 2021 nämnda dagar medräknade (*stödperiod*), om

- 1) företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden omfattas av stödet i enlighet med 3 §,
- 2) företagets i 4 § 1 punkten avsedda månatliga omsättning i genomsnitt är över 30 procent mindre än den månatliga omsättning i genomsnitt som avses i 4 § 2 punkten,
- 3) det kostnadsstöd som i enlighet med 5 § beräknas för företaget är minst 2 000 euro,
- 4) inget av de hinder för beviljande av kostnadsstöd som anges i 6 § gäller företaget, och
- 5) företaget har ett företags- och organisationsnummer,

3 §

Verksamhetsområden och företag som omfattas av kostnadsstöd

Kostnadsstödet omfattar de verksamhetsområden inom vilka företagens omsättning under stödperioden är minst 10 procent mindre än verksamhetsområdets omsättning från och med den 1 november 2019 till och med den 29 februari 2020. Vid jämförelsen används medianen av förändringen i omsättningen för företagen inom verksamhetsområdet.

Bestämmelser om de verksamhetsområden som enligt 1 mom. omfattas av kostnadsstödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kostnadsstöd kan också beviljas företag som uppfyller de förutsättningar som anges i denna lag, men vars verksamhetsområde inte föreskrivs i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 2 mom., om företagets omsättning har minskat på det sätt som avses i 2 § 2 punkten och den minskade omsättningen har särskilt vägande orsaker som hänför sig till covid-19-pandemin.

Betänkande EkUB 6/2021 rd

4 §

Grunderna för bestämmande av kostnadsstöd

Ett företag kan beviljas kostnadsstöd för stödperioden i enlighet med den formel som anges i 5 § utifrån följande faktorer:

- 1) företagets omsättning under pandemiperioden, som definieras som
 - a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2020 till och med den 28 februari 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen,
 - b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 oktober 2020 till och med den 31 december 2020 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,
 - c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2020 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,
 - d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2021 till och med den 28 februari 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget är grundat den första dagen den anmälningsperiod för mervärdesskatt som enligt 2 punkten underpunkterna a–c är tillämplig eller därefter,
 - e) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2020 till och med den 28 februari 2021 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeklarationer,
- 2) företagets omsättning under en normal period, som definieras som
 - a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2019 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget deklarerar mervärdesskatten till Skatteförvaltningen månatligen,
 - b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 oktober 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,
 - c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,
 - d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2020 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget är grundat den första dagen den anmälningsperiod för mervärdesskatt som enligt underpunkterna a–c är tillämplig eller därefter,
 - e) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 november 2019 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeklarationer,
- 3) företagets lönekostnader för anställda som betalats under stödperioden enligt uppgifterna i inkomstregistret, arbetsgivarens lönebikostnader som ersätts enligt ett procenttal och som godkänns till ett belopp av 20 procent av lönekostnaderna enligt inkomstregistret, lönekostnaderna under stödperioden för en enskild näringsidkare eller ett personbolags ansvariga bolagsman enligt den arbetsinkomst som fastställts enligt 112 § i lagen om pension för företagare (1272/2006)

Betänkande EkUB 6/2021 rd

och som gällde den första dagen av stödperioden och en företagares pensionsförsäkringsavgift och sjukförsäkringsavgift under stödperioden enligt företagets egen anmälan (*lönekostnader under stödperioden*),

4) sådana av företagets oflexibla kostnader och förluster i affärsverksamheten som hänför sig till stödperioden och som uppges i ansökan och till vilka räknas hyreskostnader och andra kostnader för egendom som används i affärsverksamheten, sådana tillstånds-, medlems- och försäkringsavgifter och långvariga avtal som är nödvändiga för bedrivandet av affärsverksamheten, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter, nödvändiga kostnader för inhyrd arbetskraft samt förskottsbetalningar, som är slutliga och för vilka kostnadsstöd inte har beviljats tidigare (*övriga kostnader under stödperioden*), och

5) övriga stöd som beviljats företaget i enlighet med det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen och försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin.

5 §

Beloppet av kostnadsstöd

Vid beviljande av kostnadsstöd för företag beräknas stödbeloppet för stödperioden enligt formeln i 2 mom. Det kostnadsstöd som beviljas för stödperioden kan uppgå till högst 1 000 000 euro per företag. Vid beviljande av kostnadsstöd beaktas av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten högst ett belopp som motsvarar fyra gånger företagets månatliga omsättning i genomsnitt under en normal period enligt 4 § 2 punkten.

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas enligt följande formel:

$$\text{belopp} = \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} - 0,3 \right) \times (\text{övriga kostnader under stödperioden} + \text{lönekostnader under stödperioden})$$

Om ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som avses i 3 § 1 mom. har grundats den 1 januari 2020 eller senare, kan företaget med avvikelse från 2 § 2 punkten beviljas kostnadsstöd på så sätt att beloppet av kostnadsstödet till företaget beräknas enligt följande formel, dock på så sätt att koefficienten alltid är minst 0,1: $\text{belopp} = (\text{den median av förändringen i omsättningen som fastställts enligt 3 § 1 mom. för företagets huvudsakliga verksamhetsområde enligt 2 § 1 mom.} - 0,3) \times (\text{lönekostnader under stödperioden} + \text{övriga kostnader under stödperioden})$.

Om det stödbelopp som beräknats enligt 2 mom. är mindre än 2 000 euro, godkänns som kostnadsstöd för företaget 2 000 euro under förutsättning att företagets lönekostnader och övriga kostnader under stödperioden är minst 2 000 euro.

Vid beviljande av stöd ska beaktas att maximibeloppet för stöd per företag enligt det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen inte överskrids. Vid beviljande av kostnadsstöd ska från det stödbelopp som bestäms enligt 2 mom. dessutom dras av de i 4 § 5 punkten avsedda försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin som hänför sig till stödperioden.

Betänkande EkUB 6/2021 rd

5 a §

Ersättning för stängning av lokaler

Till sådana små företag som avses i bilagan till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, vars lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) ska hållas stängda för kunder ~~i minst 15 dygn~~ betalas det ersättning enligt denna paragraf (*ersättning för stängning*). Ersättning betalas för den tid företagets lokal har varit stängd i enlighet med lag eller ett beslut som en myndighet har fattat med stöd av lag. Ersättningens maximibelopp per företag är 1,8 miljoner euro.

Ersättningen för stängning är en kalkylerad ersättning som bestäms på grundval av följande uppgifter för februari 2021 (*jämförelseperiod för ersättningen för stängning*):

1) företagets lönekostnader för anställda som betalats enligt uppgifterna i inkomstregistret, arbetsgivarens lönebikostnader som ersätts enligt ett procenttal och som godkänns till ett belopp av 20 procent av lönekostnaderna enligt inkomstregistret, lönekostnaderna under jämförelseperioden för ersättningen för stängning för en enskild näringsidkare eller ett personbolags ansvariga bolagsman enligt den arbetsinkomst som fastställts enligt 112 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) och som gällde den första dagen av jämförelseperioden för ersättningen för stängning och en företagares pensionsförsäkringsavgift och sjukförsäkringsavgift under jämförelseperioden för ersättningen för stängning enligt företagets egen anmälan (*lönekostnader under jämförelseperioden för ersättningen för stängning*), och

2) sådana av företagets oflexibla kostnader och förluster i affärsverksamheten som hänför sig till jämförelseperioden för ersättningen för stängning och som uppges i ansökan och till vilka räknas hyreskostnader och andra kostnader för egendom som används i affärsverksamheten, sådana tillstånds-, medlems- och försäkringsavgifter och långvariga avtal som är nödvändiga för bedrivandet av affärsverksamheten, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter, nödvändiga kostnader för inhyrd arbetskraft samt förskottsbetalningar, som är slutliga och för vilka kostnadsstöd inte har beviljats tidigare (*övriga kostnader under jämförelseperioden för ersättningen för stängning*).

Företaget ska i sin ansökan ange den andel av sin omsättning som hänför sig till den affärsverksamhet som berörs av stängningen. Vid beräkningen av ersättningen för stängning beaktas företagets lönekostnader multiplicerat med den av företaget angivna andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen. De övriga kostnaderna beaktas multiplicerat med den andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen och talet 0,7. Den sammanlagda summan av dessa tal divideras med antalet kalenderdagar under jämförelseperioden och multipliceras med antalet kalenderdagar under stängningsperioden.

Ersättning enligt denna paragraf ska sökas hos Statskontoret inom fyra månader från utgången av den kalendermånad då skyldigheten att hålla lokalerna stängda upphörde. ~~Om stängningsperioden förlängs genom lag eller beslut av en myndighet efter det att den första ansökan om ersättning har lämnats in, kan företaget ansöka om ersättning för stängning i perioder på minst 14 kalenderdagar, varvid jämförelseperioden för ersättningen för stängning förblir densamma.~~

På ersättning för stängning tillämpas inte 2–5 § och inte heller 7 § 1 mom. ~~och 2 mom. 1 punkten.~~

Betänkande EkUB 6/2021 rd

6 §

Hinder för beviljande av kostnadsstöd

Kostnadsstöd beviljas inte företag som den 31 december 2019 har varit sådana företag i svårigheter som avses i artikel 2.18 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Om den som ansöker om kostnadsstöd är ett sådant litet företag eller mikroföretag som avses i förordningen, kan kostnadsstöd dock beviljas ett sådant ovan avsett företag i svårigheter också när företaget har blivit ett företag i svårigheter tidigare än den 1 januari 2020, förutsatt att företaget vid tidpunkten för beviljande av stöd inte omfattas av ett konkursförfarande eller företags-saneringsförfarande och inte har beviljats undsättningsstöd eller omstruktureringsstöd.

— — — — —

7 §

Ansökan om kostnadsstöd

Ansökan om stöd ska lämnas in till Statskontoret senast den 23 juni 2021.

Företaget ska i sin ansökan lämna de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för beviljande och utbetalning av stödet i fråga om

- 1) de i 4 och 5 a § avsedda kostnaderna ~~under stödperioden~~,
- 2) statliga stöd som beviljats företaget för stödperioden i enlighet med det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen,
- 3) eventuella ersättningar som grundar sig på privata försäkringar och som företaget fått under stödperioden, och
- 4) det att företaget inte har sådana ekonomiska svårigheter som avses i 6 § 1 mom.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020 och gäller till och med den 31 december 2021.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 6/2021 rd

Helsingfors 25.3.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Sakari Puisto saf
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Joakim Strand sv
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Jukka Gustafsson sd
ersättare Joonas Könttä cent
ersättare Kai Mykkänen saml (delvis)
ersättare Raimo Piirainen sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.

Betänkande EkUB 6/2021 rd Reservation 1

RESERVATION 1/saf

Motivering

Regeringen föreslår ett kostnadsstöd som riktas till företag och företagare och som syftar till att lindra coronapandemins ekonomiska konsekvenser. Det är nu redan tredje gången det föreslås ett kostnadsstöd. Ambitionen är att uppväga de brister som upptäckts i tidigare propositioner och ersätta andra stöd som ursprungligen var avsedda att vara tillfälliga, såsom utvecklingsstöd via Business Finland.

När riksdagen behandlade det första kostnadsstödet i juni 2020 kritiserade vi i vår reservation till EkUB 14/2020 rd den höga nedre gränsen för omsättning, som uteslöt tiotusentals näringsidkare.

När riksdagen behandlade det andra kostnadsstödet i oktober 2020 ansåg vi i vår reservation till EkUB 33/2020 rd att minimigränsen på 2 000 euro var onödigt hög, och vi föreslog att den skulle sänkas till 1 000 euro. Samtidigt förespråkade vi möjligheten att betala vinstutdelning. Vi föreslog också en förlängning av stödperioden med en månad, eftersom vi visste att följande företagsstödspaket måste göras, men behandlingen och utbetalningen av stödet kommer att dröja till våren, vilket också har varit fallet.

Nu har det tredje kostnadsstödet avhjälpt de missförhållanden som vi har upptäckt tidigare. Regeringen medger på sätt och vis att de tidigare kostnadsstöden inte har behandlat företagen jämlikt och att i synnerhet de minsta företagen har lämnats utanför.

Det är inte fråga om att staten ska ersätta företagarna för förluster i affärsverksamhet till följd av pandemin, utan att staten till 70 procent ska delta i de kostnader som företagen inte kan minska på. I och med att dessa företags löpande utgifter kumuleras kan företaget gå omkull och en kedjereaktion inledas, då till exempel hyresvärden inte får sin hyra och följaktligen får problem, vilket kan leda till att den bank som finansierat företaget och hyresvärden kan råka i svårigheter. Inga exempel på betydande missbruk av kostnadsstödet har kommit ut i offentligheten.

Sannfinländarna värdesätter aspekten att man måste se till att de offentliga finanserna är hållbara, vilket innebär att det inte är möjligt att stödja företagen alltför generöst. Ändå motiverar regeringen Finlands deltagande i EU:s återhämtningspaket eller höjningar av anslagen för utvecklings-samarbete med att vi är ett rikt land. Men plötsligt när vi talar om finländska företag som sysselsätter och betalar skatt, hör vi när vi överväger stöden att Finland är ett fattigare land än de övriga nordiska länderna eller Tyskland, som alla har stött företagssektorn betydligt mer generöst.

Enligt oss är risken för alltför stort stöd inte betydande - en större risk finns för att stödet blir alltför litet. Många företag har det redan nu svårt både psykiskt och ekonomiskt. Vi vet redan nu att det tredje kostnadsstödet sannolikt kommer att åtföljas av ett fjärde kostnadsstöd, evenemangsstödet och restaurangstödet.

Betänkande EkUB 6/2021 rd Reservation 1

En hög självrisk på 30 procent är oskälig i fråga om sådana utgifter som inte ens i undantagsfall kan skäras ner eller skjutas upp. Coronapandemin är inte företagets fel, men de måste ändå betala fasta kostnader, vilket i onödan äventyrar företag som är sunda i övrigt. Därför måste ersättningsgraden för godtagbara kostnader höjas från nuvarande 70 procent till 80 procent i fråga om själva kostnadsstödet. I fråga om den kompletterande propositionen, dvs. den ersättning som föranleds av stängningen av lokaler, måste ersättningsgraden höjas till 90 procent.

Samtidigt behövs det ändringar i jämförelseperioden för den ersättning som föranleds av stängningen av lokaler och som beskrivs i den kompletterande propositionen. I februari 2021 gällde stora och djupgående restriktioner, och medborgarna hade instruerats att undvika onödiga kontakter. En bättre jämförelseperiod är februari 2020, men om företaget så önskar, bör man också kunna välja februari 2021 eller mars 2019 som jämförelseperiod.

I fråga om det tredje kostnadsstödet har man nu i enlighet med önskemålen beaktat de minsta företagen så att om det beräknade stödet understiger 2 000 euro, får företaget dock ett kostnadsstöd på 2 000 euro, förutsatt att företaget under stödperioden har kostnader på minst 2 000 euro. För att stärka villkoren för små företag måste regeringen också öppna tidigare stödperioder för nya ansökningar och behandla tidigare ansökningar så att företagen retroaktivt kan få kostnadsstöd på 2 000 euro även när det beräknade stödet har understigit 2 000 euro.

Avsikten har varit att förenkla ansökan om kostnadsstöd i propositionen om det tredje kostnadsstödet och i synnerhet i den kompletterande propositionen. När den ovan beskrivna möjligheten att på nytt ansöka om små kostnadsstöd införs, är det önskvärt att det blir enklare att lämna en ansökan. Det har kommit färre stödansökningar än väntat, sannolikt på grund av att det har upplevts som svårt att ansöka om stöd eller på grund av att ansökan har avslagits på grund av att stödbeloppet understiger miniminivån.

Personal- och studentrestauranger har redan en tid fått vara öppna, men också i fråga om dessa restauranger har försäljningen minskat betydligt i och med pandemin på grund av att distansarbete och distansstudier blivit vanligare. När det gäller de här typerna av restauranger utgör kedjor med många enheter ett stort problem för stödpolycyn, eftersom gränserna för maximalt stödbelopp snabbt uppnås i och med att storleken ökar. Regeringen måste snabbt lyckas hitta en ersättande stödmodell för dessa företag, eftersom de nuvarande stödmodellerna inte räcker till.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 2 §, 5 § 2 och 3 mom. samt 5 a § 1—4 mom. med följande ändringar (*Reservationens ändringsförslag*),

att riksdagen godkänner fyra uttalanden (*Reservationens förslag till uttalanden*).

Betänkande EkUB 6/2021 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd.

Statskontoret kan inom ramen för statsbudgeten på ansökan bevilja företag kostnadsstöd för företagets kostnader som uppstått mellan den 1 november 2020 och den 28 februari 2021 nämnda dagar medräknade (*stödperiod*), om

- 1) företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden omfattas av stödet i enlighet med 3 §,
- 2) företagets i 4 § 1 punkten avsedda månatliga omsättning i genomsnitt är över 20 procent mindre än den månatliga omsättning i genomsnitt som avses i 4 § 2 punkten,
- 3) det kostnadsstöd som i enlighet med 5 § beräknas för företaget är minst 2 000 euro,
- 4) inget av de hinder för beviljande av kostnadsstöd som anges i 6 § gäller företaget, och
- 5) företaget har ett företags- och organisationsnummer,

5 §

Beloppet av kostnadsstöd

(1 mom. som i EkUB)

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas enligt följande formel:

$$\text{belopp} = \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} - 0,2 \right) \times (\text{övriga kostnader under stödperioden} + \text{lönekostnader under stödperioden})$$

Om ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som avses i 3 § 1 mom. har grundats den 1 januari 2020 eller senare, kan företaget med avvikelse från 2 § 2 punkten beviljas kostnadsstöd på så sätt att beloppet av kostnadsstödet till företaget beräknas enligt följande formel, dock på så sätt att koefficienten alltid är minst 0,1: $\text{belopp} = (\text{den median av förändringen i omsättningen som fastställts enligt 3 § 1 mom. för företagets huvudsakliga verksamhetsområde en-}$

Betänkande EkUB 6/2021 rd Reservation 1

ligt 2 § 1 mom.— 0,2) * (lönekostnader under stödperioden + övriga kostnader under stödperioden).

(3, 4 och 5 mom. som i EkUB)

5 a §

Ersättning för stängning av lokaler

Till sådana små företag som avses i bilagan till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, vars lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) ska hållas stängda för kunder i minst ett dygn betalas det ersättning enligt denna paragraf (*ersättning för stängning*). Ersättning betalas för den tid företagets lokal har varit stängd i enlighet med lag eller ett beslut som en myndighet har fattat med stöd av lag. Ersättningens maximibelopp per företag är 1,8 miljoner euro.

Ersättningen för stängning är en kalkylerad ersättning som bestäms på grundval av följande uppgifter för februari 2020 eller, om det ansökande företaget så önskar, för mars 2019 eller februari 2021 (jämförelseperiod för ersättningen för stängning):

(1 och 2 punkten som i EkUB)

Företaget ska i sin ansökan ange den andel av sin omsättning som hänför sig till den affärsverksamhet som berörs av stängningen. Vid beräkningen av ersättningen för stängning beaktas företagets lönekostnader multiplicerat med den av företaget angivna andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen. De övriga kostnaderna beaktas multiplicerat med den andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen och talet 0,9. Den sammanlagda summan av dessa tal divideras med antalet kalenderdagar under jämförelseperioden och multipliceras med antalet kalenderdagar under stängningsperioden.

Ersättning enligt denna paragraf ska sökas hos Statskontoret inom fyra månader från utgången av den kalendermånad då skyldigheten att hålla lokalerna stängda upphörde. Om stängningsperioden förlängs genom lag eller beslut av en myndighet efter det att den första ansökan om ersättning har lämnats in, kan företaget ansöka om ersättning för stängning i perioder på minst en kalenderdag, varvid jämförelseperioden för ersättningen för stängning förblir densamma.

(5 mom. som i EkUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen möjliggör en ny ansökan för de tidigare stödperioderna för kostnadsstöd så att de vars kalkylerade stöd understeg 2 000 euro eller vars omsättning understeg 60 000 euro kan få ersättning retroaktivt, antingen på basis av en tidigare ansökan som avslagits eller på basis av en ansökan som ska lämnas in på nytt.

Betänkande EkUB 6/2021 rd
Reservation 1

2. Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt bereder en ny stödmodell med vars hjälp de största aktörernas, i synnerhet personal- och studeranderestaurangernas, stora faktiska minskning av affärsverksamheten beaktas och ersätts i skälig utsträckning.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen strävar efter att förenkla processen för ansökan om kostnadsstöd och bättre än tidigare informerar om det stöd som står till buds och om hur lätt det är att ansöka om stöd.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen i syfte att minska företagarnas osäkerhet i ett så tidigt skede som möjligt informerar om de epidemiologiska nivåer på vilka begränsningarna enligt planerna ska utökas eller hävas. På samma sätt bör man bättre informera om framtida stödprogram och deras mål.

Helsingfors 25.3.2021

Sakari Puisto saf
Minna Reijonen saf
Veikko Vallin saf

Betänkande EkUB 6/2021 rd
Reservation 2

RESERVATION 2/saml

Motivering

Propositionen om fortsatt kostnadsstöd är motiverad. Men regeringen har misslyckats med förberedelserna inför den andra vågen av coronaepidemin, som har lett till att kommunalvalet har skjutits upp, att kommunikationen har varit oklar och att företagen har lidit stora ekonomiska skador. Ersättningen för stängning av lokaler med stöd av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) eller 3 a § i lagen om inkvarterings- och restaurangverksamhet (308/2006) är likaså välmotiverad. Epidemiläget har efter det att lagförslaget överlämnades utvecklats i en oroväckande riktning. Regeringen har lagt fram ett lagförslag om begränsningar i rörelsefriheten.

Coronapandemin har kraftigt försämrat företagens ekonomiska situation, särskilt inom service- och kultursektorn. Särskilt kraftigt försvagar krisen mikroföretagens och de små företagens ställning. Småföretagens möjligheter att skaffa finansiering och decentralisera affärsverksamheten är mindre än de större företagens. Detta talar för en större ersättning till små företag.

Å andra sidan betraktar epidemin inte företags storlek. Även stora företag kan ha lidit stora skador. Det maximala stödbeloppet på en miljon euro minskar i praktiken det relativa stödet till stora företag. Ett för litet stöd kan leda till allvarliga betalningssvårigheter för ett stort företag som utan epidemin inte skulle ha lidit ekonomisk skada. Det maximala stödbeloppet kan höjas till det maximibelopp som EU tillåter.

En betydande del av de medel som budgeterats för kostnadsstödet är outdelade. Detta beror huvudsakligen på de tekniska begränsningar som fastställts för stödmodellen. Alltså inte för att det inte finns något behov av stöd. Vaccinationerna skapar hopp för framtiden, men de ekonomiska buffertarna hos de företag som lidit av epidemin har redan gått åt. De tillgångar som kunnat avvaras har använts, ägarna har kapitaliserat sina bolag, skuldkapaciteten har använts och förhandlingar har förts med borgenärerna. Det finns starka skäl för att utvidga stödet för att tusentals företag och tiotusentals arbetstillfällen ska kunna räddas.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men 2 och 5 § samt 5 a § 3 mom. med följande ändringar (*Reservationens ändringsförslag*),

att riksdagen godkänner ett uttalande (*Reservationens förslag till uttalande*).

Betänkande EkUB 6/2021 rd
Reservation 2

Lag

om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020) 2—5 §, 6 § 1 mom., 7 och 14 §, av dem 2—5, 7 och 14 § sådana de lyder i lag 963/2020, samt
fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av kostnadsstöd.

Statskontoret kan inom ramen för statsbudgeten på ansökan bevilja företag kostnadsstöd för företagets kostnader som uppstått mellan den 1 november 2020 och den 28 februari 2021 nämnda dagar medräknade (*stödperiod*), om

- 1) företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden omfattas av stödet i enlighet med 3 §,
- 2) företagets i 4 § 1 punkten avsedda månatliga omsättning i genomsnitt är över 20 procent mindre än den månatliga omsättning i genomsnitt som avses i 4 § 2 punkten,
- 3) det kostnadsstöd som i enlighet med 5 § beräknas för företaget är minst 1 000 euro,
- 4) inget av de hinder för beviljande av kostnadsstöd som anges i 6 § gäller företaget, och
- 5) företaget har ett företags- och organisationsnummer,

5 §

Beloppet av kostnadsstöd

Vid beviljande av kostnadsstöd för företag beräknas stödbeloppet för stödperioden enligt formeln i 2 mom. Det kostnadsstöd som beviljas för stödperioden kan uppgå till högst 1 800 000 euro per företag. Vid beviljande av kostnadsstöd beaktas av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten högst ett belopp som motsvarar fyra gånger företagets månatliga omsättning i genomsnitt under en normal period enligt 4 § 2 punkten.

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas i fråga om stora företag enligt 4 c § i bokföringslagen enligt följande formel:

$$\text{belopp} = \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} - 0,3 \right) \times (\text{övriga kostnader under stödperioden} + \text{lönekostnader under stödperioden})$$

Beloppet av kostnadsstödet före beaktande av maximibeloppet enligt 1 mom. beräknas i fråga om andra företag enligt följande formel i bokföringslagen:

Betänkande EkUB 6/2021 rd Reservation 2

$$\text{belopp} = \left(\frac{\text{omsättning under en normal period} - \text{omsättning under pandemiperioden}}{\text{omsättning under en normal period}} - 0,1 \right) \times (\text{övriga kostnader under stödperioden} + \text{lönekostnader under stödperioden})$$

Om ett företag som är verksamt inom ett verksamhetsområde som avses i 3 § 1 mom. har grundats den 1 januari 2020 eller senare, kan företaget med avvikelse från 2 § 2 punkten beviljas kostnadsstöd på så sätt att beloppet av kostnadsstödet till företaget beräknas enligt följande formel, dock på så sätt att koefficienten alltid är minst 0,1: belopp = (den median av förändringen i omsättningen som fastställts enligt 3 § 1 mom. för företagets huvudsakliga verksamhetsområde enligt 2 § 1 mom.– 0,3) * (lönekostnader under stödperioden + övriga kostnader under stödperioden).

Om det stödbelopp som beräknats enligt 2 mom. är mindre än 1 000 euro, godkänns som kostnadsstöd för företaget 1 000 euro under förutsättning att företagets lönekostnader och övriga kostnader under stödperioden är minst 1 000 euro.

Vid beviljande av stöd ska beaktas att maximibeloppet för stöd per företag enligt det i 1 § nämnda beslutet av Europeiska kommissionen inte överskrids. Vid beviljande av kostnadsstöd ska från det stödbelopp som bestäms enligt 2 mom. dessutom dras av de i 4 § 5 punkten avsedda försäkringsersättningar i anslutning till covid-19-pandemin som hänför sig till stödperioden.

5 a §

Ersättning för stängning av lokaler

(1 och 2 mom. som i EkUB)

Företaget ska i sin ansökan ange den andel av sin omsättning som hänför sig till den affärsverksamhet som berörs av stängningen. Vid beräkningen av ersättningen för stängning beaktas företagets lönekostnader multiplicerat med den av företaget angivna andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen. De övriga kostnaderna beaktas multiplicerat med den andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen och talet 0,7 i fråga om stora företag enligt 4 c § i bokföringslagen och talet 0,9 i fråga om övriga företag. Den sammanlagda summan av dessa tal divideras med antalet kalenderdagar under jämförelseperioden och multipliceras med antalet kalenderdagar under stängningsperioden.

(4 och 5 mom. som i EkUB)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar riksdagen en proposition om evenemangsgarantin.

Betänkande EkUB 6/2021 rd
Reservation 2

Helsingfors 25.3.2021

Pia Kauma saml
Janne Sankelo saml
Juhana Vartiainen saml